

Si.mobil d. d.
Šmartinska 134b
1000 Ljubljana

Member of Telekom Austria Group ✓

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve
Republike Slovenije

Prejeto:	23 -07- 2014	Sig	<i>[Signature]</i>
		Prih.	
Številka zadeve		Vred.	
38243-4/2014/13			
V vrednost			

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve
Republike Slovenije
Stegne 7
1000 Ljubljana

Ljubljana, 18.7.2014

Pripombe na Analizo storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika in službe za dajanje informacij o naročnikih

Sklic: 38243-5/2014

Spoštovani,

družba Si.mobil telekomunikacijske storitve, d.d. (v nadaljevanju: Si.mobil) skladno s pozivom na spletni strani www.akos-rs.si v nadaljevanju posreduje svoje pripombe na dokument Analiza storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika in službe za dajanje informacij o naročnikih (v nadaljevanju: Analiza).

Najprej želimo spomniti, da je Si.mobil v preteklosti v več odzivih na javno posvetovanje v zvezi z organizacijo in delovanjem univerzalne imeniške službe (v nadaljevanju: UIS) podrobno predstavil svoja stališča in predloge, ki v veliki meri ostajajo enaka še danes. Na tem mestu izpostavljamo predvsem odzive na poziv št. 3824-9/2011 z dne 1.3.2011, št. 0073-24/2013 in ostale dopise v zvezi s sporom z izvajalcem UIS, o katerem je bila Agencija podrobno seznanjena. Glavne poudarke iz teh dokumentov povzemamo tudi v nadaljevanju tega dokumenta.

1. Napačni podatki o veleprodajnih cenovnih pogojih

Agencija v Sliki 1 na strani 12 Analize prikazuje veleprodajne cene klicev na številki UIS 1188 in 1180, in sicer navaja podatke iz leta 2010 (?!). Pri pregledu podatkov v tabeli ugotavljamo, da v njej zapisane cene ne ustrezajo dejanskim veleprodajnim cenam, ki so bile v veljavi v obdobju, na katerega naj bi se podatki TSmedia nanašali. V zvezi s tem je Si.mobil Agenciji že posredoval podrobne podatke o

af

dejanskih pogodbenih cenah in razvoju teh cen od leta 2007 do 2012. Glede na to, da podatki v Sliki 1 na strani 12 niso pravilni, predlagamo Agenciji, da s pozivom od operaterjev pridobi podatke o dejanskih veleprodajnih cenah za celotno obdobje veljavnosti trenutne odločbe o določitvi izvajalca univerzalne imeniške službe ter pridobljene podatke predstavi v prenovljeni analizi.

V zvezi s tem bi želeli opozoriti tudi na določila točke IV. Priporočila o cenovni dostopnosti univerzalne storitve (Ur.l. RS št 34/2011; v nadaljevanju: Priporočilo), ki pravi:

Cene univerzalne storitve in z njimi povezani pogoji naj bodo javno objavljeni, pregledni in nediskriminatorni.

Glede na to, da Agencija v svoji Analizi uporablja napačne podatke, stare 4 leta, sklepamo, da izvajalec UIS krši določila Priporočila, zato predlagamo Agenciji, da z ustreznim postopkom nadzora zagotovi, da so pogoji in cene univerzalne storitve javno objavljene in dostopne vsem zainteresiranim.

2. Neprimerljivost maloprodajnih in veleprodajnih cen, pomanjkljivost analize

V nadaljevanju Agencija v Analizi na straneh 12-13 (Slika 2) predstavlja maloprodajne cene klicev na številki 1188 in 1180, veljavne na dan 7.6.2014. Sliki 1 in 2 tako prikazujeta podatke, ki so med seboj neprimerljivi zaradi različne časovne komponente in tako ne omogočata niti osnovne analize strukture cen in posledično razlogov za neverjetno rast cene dostopa do UIS. V tem delu je Analiza pomanjkljiva, saj v celoti manjka analiza razvoja cen, čeprav je to ena od ključnih in najbolj perečih težav trenutne ureditve dostopa do UIS. V obdobju trajanja trenutno veljavne odločbe o določitvi izvajalca dostopa do UIS je bila Agencija večkrat pozvana k posredovanju pri preprečitvi neupravičenega dviga veleprodajnih cen, zato je še toliko bolj pomembno, da Agencija zbere točne in primerljive podatke o razvoju veleprodajnih in maloprodajnih cen v celotnem obdobju trajanja odločbe in raziše razloge za tako gibanje cen.

Analizo je potrebno izvesti zlasti v luči Splošnega akta o načinu izračuna neto stroškov univerzalne storitve (v nadaljevanju: Splošni akt), ki v 3. členu zelo jasno določa:

- (1) Izvajalec univerzalne storitve je **dolžan zagotoviti stroškovno učinkovitost** obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve.
- (2) Izračun neto stroškov mora biti **objektiven, proporcionalen, transparenten in nediskriminatoren.**
- (3) Neto stroški zagotavljanja univerzalne storitve se izračunajo tako, da se od stroškov zagotavljanja univerzalne storitve odšteje prihodke, materialne in nematerialne koristi, pridobljene z zagotavljanjem univerzalne storitve.
- (4) Če izvajalec univerzalne storitve izvaja več storitev, ki sodijo v nabor univerzalne storitve, **mora izračunati neto stroške za zagotavljanje univerzalne storitve ločeno za vsako posamezno storitev iz nabora univerzalne storitve. (...)**
- (5) Stroški zagotavljanja univerzalne storitve lahko vsebujejo **le stroške, ki so neposredno povezani z zagotavljanjem storitev, določenih v zakonu.**

...

(8) Iz izračuna neto stroškov izvajalca univerzalne storitve mora biti razviden celoten postopek in kriteriji izračuna.

Agencija v pričujoči Analizi v celoti izpušča analizo, ki bi se ukvarjala s stroškovno učinkovitostjo zagotavljanja UIS in ki bi preučila, ali so pogoji, ki jih postavlja Splošni akt, izpolnjeni oziroma, kako jih je v obdobju veljavnosti obstoječe odločbe spoštoval ponudnik storitev dostopa do UIS. Na tem mestu Agencijo zato pozivamo, da od operaterjev pridobi ustrezne podatke in izvede dodatno analizo v skladu z določili Splošnega akta ter z izsledki tovrstne analize dopolni dokument, ki je v tem trenutku v javni razpravi.

Dopolnitev bi morala vsebovati predvsem opis celotnega postopka in kriterijev izračuna neto stroškov izvajalca univerzalne storitve, iz katerega izhaja, da so bili v analizi zajeti le stroški, ki so neposredno povezani z zagotavljanjem storitev, nedvoumno ugotovitev, ali je pri izvajanju posameznega dela univerzalne storitve prišlo do nedovoljenega navzkrižnega subvencioniranja ali ne ter, ali je izvajalec univerzalne storitve zagotavljal z dolžno stroškovno učinkovitostjo. Le-ta se odraža v gibanju veleprodajne cene, ki jo izvajalec ponuja drugim operaterjem in ki je osnova za postavitev maloprodajnih cen. Ravno zato je še toliko bolj pomembno, da Agencija pridobi podatke o dejanskih veleprodajnih cenah izvajalca UIS in gibanju le-teh skozi čas. Gibanje teh cen nakazuje, da te cene niso stroškovno naravnane oziroma da niso skladne z določili Splošnega akta. V zvezi s tem je Si.mobil Agencijo podrobno seznanil že v dopisu št. 3824-9/2011 z dne 30.3.2011.

3. Nedostopnost nekaterih ključnih podatkov za javno razpravo

Agencija v Analizi na strani 13 navaja, da je družba TSmedia kot izvajalec UIS nekatere podatke, ki jih je poslala Agenciji, označila kot poslovno skrivnost. Da gre za podatke, na podlagi katerih bi lahko zainteresirana javnost sama vsaj v omejenih okvirih izvedla analizo spoštovanja določil Splošnega akta (glej točko 2 tega dokumenta), verjetno ni naključje.

V zvezi s tem želimo Agencijo spomniti na določila novega Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju: ZDIJZ-1), ki pravnim subjektom v pretežni lasti države nalaga dodatne obveznosti glede razkrivanja podatkov o poslovanju. Družba TSmedia je v 100-odstotni lasti družbe Telekom Slovenije, d.d., ki je v večinski lasti države, torej za oba pravna subjekta veljajo določila ZDIJZ-1.

V zvezi s tem zato Agencijo pozivamo, da skladno z ZDIJZ-1 te podatke objavi oziroma pripravi in objavi vsaj analizo teh podatkov v skladu z določili Splošnega akta.

4. Razlogi za upadanje deleža klicev na 1188

Analiza v Sliki 3 na strani 14 obravnava gibanje deleža poizvedb glede na način dostopa do informacij. Najbolj očiten izsledek tega dela analize je, da delež klicev na 1188 v obdobju petih let zelo močno upada. Analiza se v nadaljevanju ukvarja z možnimi razlogi za tako drastičen upad, pri čemer analizira celo množico morebitnih razlogov, razen enega – cene dostopa. Zakaj se Agencija

tako zelo izogiba tovrstni analizi, ni jasno, dejstvo pa je, da cena vpliva na odločitev o načinu pridobitve informacij iz univerzalnega imenika. Če vemo, da je v obdobju od začetka 2007 do leta 2010 veleprodajna cena klica na 1188 narasla za skoraj 140% (glej odziv na poziv št. 3824-9/2011 in Sliko 1 Analize) in da so maloprodajne cene sledile dvigom veleprodajnih cen, je neodgovorno ne preučiti vpliva dviga cen na dostopnost tega dela univerzalne storitve, še zlasti če gibanje veleprodajnih cen sovpada z upadom deleža uporabe storitve, na katero se ta veleprodajna cena nanaša. Pozivamo Agencijo, da Analizo dopolni z analizo učinkov gibanja veleprodajnih cen na dostopnost dela univerzalne storitve, ki se nanaša na dostop do UIS.

5. Dostop do univerzalne imeniške službe v državah EU in kako naprej v Sloveniji

Agencija v poglavjih 3 in 4 Analize predstavlja izsledke raziskave, kako je z zagotavljanjem dostopa do UIS v državah EU, pri čemer posebno pozornost namenja vprašanju, zakaj so nekatere države EU lahko storitev univerzalnega imenika in/ali dostopa do UIS izločile iz nabora univerzalne storitve. Kot glavni razlog, zaradi katerega so lahko nacionalni regulatorji eno ali obe storitvi izločili iz nabora univerzalne storitve, je razpoložljivost drugih načinov zagotavljanja in dostopa uporabnikov do storitev imenika in/ali imeniške službe.

Kar v Analizi izrazito manjka, je prikaz ukrepov v teh državah, ki so omogočili učinkovit razvoj konkurence oziroma alternativnih virov za dostop do informacij imeniške službe. kateri so bili torej tisti dejavniki okolja v teh državah, ki so omogočili nabor enakovrednih ali primerljivih storitev, zaradi katerih obveza univerzalnega imenika in dostopa do UIS ni bila več potrebna. Ravno taka analiza bi dala ključne podatke in napotila, v katero smer bi se morala osredotočiti regulacija, da bi v obdobju naslednje odločbe ustvarili razmere, podobne tistim v državah, ki so opustile to obveznost, in bi lahko tudi v Sloveniji ugotovili, da obstaja zadovoljiv nabor alternativnih storitev imeniške službe in da regulatorna obveza v zvezi s tem ni več potrebna. Ocenjujemo, da je ta del analize ključen za postavitev ustrezno usmerjene in dozirane regulacije na tem področju, zato pozivamo Agencijo, da se posebej posveti temu delu analize in z izsledki dopolni dokument, ki je v tem trenutku v javni obravnavi.

Si.mobil se v celoti strinja z ugotovitvami Agencije v Analizi na strani 27, da v Sloveniji ne obstajajo ustrezni alternativni viri informacij o naročnikih, saj obstaja samo en ponudnik zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika, kjer so zbrani podatki o vseh naročnikih v Republiki Sloveniji, in da je zato še vedno nujna regulacija o vzpostavitvi enotnega univerzalnega imenika s podatki o vseh naročnikih, ki so za tovrstno zbiranje podatkov podali svoje soglasje.

Ne strinjamo pa se s pogledom Agencije, da sedanja zakonodaja že omogoča učinkovito vzpostavitev alternativnih zbirk, ki bi lahko omogočile razvoj konkurenčne imeniške službe. Veljavna zakonodaja (prevsem ZEKom-1) določa, da so operaterji dolžni zagotoviti enake podatke o svojih naročnikih, ki so privolili v objavo v univerzalnem imeniku, pod enakovrednimi pogoji kot ponudniku storitve univerzalnega imenika vsem subjektom, ki izpolnjujejo pogoje za to. Vendar pa to:

- pomeni, da mora alternativni izvajalec zagotoviti lastno infrastrukturo in vzpostaviti lastno bazo s podatki o naročnikih (podvajanje osnovne infrastrukture, vzpostavitev vzporedne baze),

- prinaša podvojene stroške pridobitve podatkov o naročnikih,
- postavlja vprašanje o veljavnosti privolitve skladno z ZVOP-1 (primer: dokument Informacijskega pooblaščenca št. 0712-1/2011/2168). Naročniki so v preteklosti dajali in tudi sedaj dajejo eksplicitne privolitve za objavo v univerzalnem imeniku, ne pa tudi za prenos njihovih (osebnih) podatkov v druge baze oziroma zbirke podatkov in objavo v teh bazah oziroma zbirkah podatkov. Vsak morebitni alternativni izvajalec storitve imeniške službe bi tako moral pridobiti soglasja teh istih naročnikov za objavo v svoji bazi podatkov in izvajanje imeniške službe, kar je v praksi izjemno težko izvedljivo. Predvsem pa je dolžan zagotoviti, da lahko uporabnik svoje soglasje kadarkoli prekliče in prepove objavo, kar je bistveno težje izvesti, če so podatki posameznega naročnika zajeti v več ločenih bazah oziroma zbirkah.

Iz navedenega torej izhaja, da obstoječa zakonska ureditev de facto v praksi ne omogoča učinkovitega razvoja alternativnih načinov dostopa do podatkov iz (univerzalnega) imenika, zato pravzaprav ne čudi, da se v vseh teh letih ni pojavil niti en alternativni ponudnik dostopa do imeniške službe. Celoten ustroj veljavne zakonodaje pravzaprav legalizira monopol izbranega ponudnika univerzalne storitve.

Zaradi zgoraj navedenega je zato nujno preučiti prakso držav, ki so lahko izločile storitve univerzalnega imenika in/ali UIS iz nabora univerzalne storitve, in predpise v Republiki Sloveniji ter regulacijo preoblikovati na način, ki bo omogočil učinkovit razvoj konkurence.

6. Predlogi glede nadaljnjega izvajanja storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika in imeniške službe

Agencija v Analizi operaterjem v preučitev in izjasnitev ponuja tri opcije prihodnje regulacije.

Po mnenju Si.mobila noben od opisanih predlogov sam po sebi ni edini pravilen in primeren. Kot pojasnjujemo v nadaljevanju, predlagamo kombinacijo predlogov A in B oziroma ustvarjanje razmer za prehod iz predloga regulacije A v predlog regulacije B v obdobju veljavnosti naslednje odločbe o določitvi izvajalca univerzalne storitve. Hkrati menimo, da predlog C ni primeren oziroma ne bi smel predstavljati načina reguliranja, lahko pa predstavlja dolgoročno zaželeni programski cilj pravilno usmerjene in dozirane regulacije.

Si.mobil predlaga, da nabor storitev v okviru univerzalne storitve ostane enak, torej da še naprej vsebuje tako storitev zagotavljanja univerzalnega imenika kot tudi dostopa do univerzalne imeniške službe, torej v osnovi podpiramo predlog A. Vendar pa je za uspešnost regulacije, zlasti pa predloga razvoja regulacije v prihodnje ključnega pomena, da Agencija v prihodnje redno in bistveno bolj strogo nadzira stroškovno naravnost veleprodajnih cen izbranega ponudnika univerzalne storitve, predvsem v luči Splošnega akta. To pomeni, da postavi jasne kriterije glede stroškovnih elementov, ki so lahko upoštevani pri oblikovanju veleprodajnih cen, da zagotovi, da v nobenem primeru ne prihaja do navzkrižnega subvencioniranja posameznih storitev v okviru univerzalne storitve (npr. da se koristi iz naslova dostopa do UIS uporabljajo za subvencioniranje zagotavljanja univerzalnega imenika ipd.), da so pogoji za dostop do UIS transparentni in javno objavljeni ter da mora biti vsak predlog za dvig veleprodajne cene dostopa do UIS predhodno usklajen in potrjen s strani Agencije.

Hkrati se mora začeti proces spreminjanja veljavnih predpisov in izvedba ustreznih analiz kot podlaga za nadaljnje regulatorne odločitve in ukrepe, katerih cilj mora biti spodbuditi poslovno okolje, da bodo na trg vstopili gospodarski subjekti, ki bodo vzpostavili alternativne dostope do podatkov o naročnikih in omogočili alternativne poti za izvajanje storitev imeniške službe.

Glede na zapisano v točki 5 tega dopisa predlagamo, da Agencija v novi odločbi izvajalcu dostopa do univerzalnega imenika med drugim naloži obveznost, da v roku enega leta od veljavnosti odločbe omogoči odprt dostop do (baze) univerzalnega imenika za vse subjekte, ki izpolnjujejo pogoje za tak dostop. Cenovni pogoji tovrstnega dostopa bi morali ustrezati strogim merilom stroškovne naravnosti in upoštevati le tiste stroške, ki so neposredno povezani z zagotavljanjem storitve dostopa oziroma povezljivosti z bazo univerzalnega imenika. Podobna ureditev je na primer v uporabi pri zagotavljanju operatorskega dostopa do centralne baze prenesenih števil.

Na ta način bi:

- bila zagotovljena stroškovna učinkovitost, saj bi bila v uporabi ena sama enotna baza – univerzalni imenik. Ne bi bilo potrebe po podvajanju infrastrukture, prav tako ne bi bilo dodatnih stroškov pridobivanja podatkov, razen stroškov v zvezi z dostopom do baze univerzalnega imenika;
- bila enotna baza o vseh naročnikih, ki so dali soglasje za objavo v univerzalnem imeniku, na voljo vsem zainteresiranim subjektom, ki bi izpolnjevali pogoje (tehnične zahteve, varovanje osebnih podatkov ipd.), da bi z alternativnimi metodami in lastnim razvojem te podatke lahko ponudili končnim uporabnikom v okviru storitev in poti, kot jih danes še nimamo, ter vzpostavili konkurenco na do sedaj popolnoma monopolnem trgu dajanja informacij o naročnikih;
- vzpostavljena konkurenca zelo verjetno vodila do znižanja cen in/ali večji kakovosti in/ali uporabnosti ter dostopnosti storitev, kar je eden pomembnejših ciljev regulacije;
- se izognili morebitnim zapletom v zvezi z veljavnostjo privolitve glede zbiranja in posredovanja podatkov iz univerzalnega imenika. Ker bi šlo za poizvedbe v zbirko, za katero so uporabniki dejansko dali svoje soglasje in ker se vse morebitne spremembe pojavljajo samo v eni enotni zbirki univerzalnega imenika, odpadejo vsa tozadevna tveganja, opisana v točki 5. Vsekakor bi v zvezi s tem morala Agencija predhodno pridobiti tudi mnenje Informacijskega pooblaščenca.

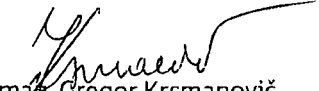
Sklep

Agencija bi lahko že v obdobju veljavnosti naslednje odločbe aktivno spremljala razvoj in po potrebi prilagajala dinamiko in vsebino ukrepov, zlasti ob upoštevanju dobrih praks in izkušenj v državah EU, kjer so regulatorji že vzpostavili okolje, ki je omogočilo, da je tovrstna konkurenca že zaživela in so lahko izločili storitev dostopa do UIS iz nabora univerzalne storitve.

Menimo, da je glavni razlog, zakaj v Sloveniji še vedno nimamo alternativnih ponudnikov imeniške službe oziroma dostopa do informacij o naročnikih, pravno in poslovno neugodno okolje, ki v resnici ne omogoča tovrstnega razvoja storitev. Zelo verjetno je, da bi se z ureditvijo razmer ter ustvarjanjem ustreznega okolja in pogojev pojavili alternativni ponudniki, verjetno tudi iz vrst obstoječih (infrastrukturnih) operaterjev in ponudnikov storitev v Sloveniji.

Predlogi in razmišljanja Agencije gredo po našem mnenju v pravo smer, vendar zahtevajo trajno zavezo za aktivno spreminjanje trenutnega poslovnega okolja za razvoj tega dela univerzalne storitve. Pomembno je, da je nova regulacija jasna, konsistentna, trajna, transparentna in predvsem, da se začne takoj z uveljavitvijo nove odločbe o določitvi izvajalca univerzalne storitve. S pravilnim pristopom je po našem mnenju možno ustvariti razmere, v katerih bi lahko po izteku naslednje »petletke« (ali celo prej) resno razmišljali o regulaciji po predlogu B, to je, da bi podobno kot že nekatere države v EU ugotovili, da obstaja zadostna konkurenca oziroma alternativna ponudba dostopa do (univerzalne) imeniške službe in da ne bi bilo več smiselno te storitve vključevati v nabor univerzalne storitve.

S spoštovanjem,

mag. Gregor Krsmanovič
vodja Službe za veleprodajo

 simobil d.d.¹⁸

Številka: AKOS – 1/2014 - JK
Datum: 17.7.2014

**Agencija za komunikacijska omrežja
in storitve Republike Slovenije**
Stegne 7, p.p. 418
1001 Ljubljana

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve
Republike Slovenije

Prejeto:	21-07-2014	Sig. z:	0216
Številka zadave	38243-5/2014/3	Pril.:	
Vrednost	38243-4/2014/10	Vred.:	

Zadeva: Pripombe oz. mnenje na analizo storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika in službe za dajanje informacij o naročnikih

Zveza: Javni poziv objavljen na spletni strani AKOS dne 18.6.2014; opr. št.: 38243-5//2014

Agencija je v okviru Analize storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika in službe za dajanje informacij o naročnikih (v nadaljevanju: Analiza) preučila izvajanja univerzalnih storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe v Republiki Sloveniji s strani izvajalca te univerzalne storitve. Hkrati je ugotavljala obstoj in obseg primerljivih storitev ter podala predloge glede nadaljnega izvajanja storitev v sklopu univerzalne storitve.

V zvezi s tem je Agencija sledila določbi šestega odstavka 118. člena ZEKom-1, ki Agenciji nalaga, da mora najmanj šest mesecev pred potekom veljavnosti odločb o izvajanju univerzalnih storitev ugotoviti, ali je splošna dostopnost zmogljivosti in storitev, ki jih zajema univerzalna storitev takšna, da je treba ponovno določiti izvajalca univerzalne storitve.

Uvodoma želimo opozoriti, da je TSmedia Agenciji na podlagi poziva v času priprave analize posredovala »gole« podatke o številu uporabnikov za storitve 1188, 1188SMS ter iTIS. V tabeli (Slika 3) na strani 14 Analize (podatki se navajajo tudi v nadaljevanju analize) so navedeni deleži poizvedb glede na način poizvedbe v odstotkih. TSmedia upravičeno dvomi v pravilnost izračuna tako prikazanih deležev in iz tega razloga Agencijo poziva k dopolnitvi Analize. Kumulativni seštevek uporabnikov različnih oblik univerzalne storitve ni mogoče preprosto posplošiti v razdeljene deleže med storitvami uporabnikov univerzalnih storitev, saj morebitnih presekov uporabnikov med posameznimi storitvami TSmedia Agenciji ni posredovala, saj jih niti ne poznamo niti jih ne znamo določiti.

V Analize je Agencija preverila in opisala izvajanje zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika in univerzalne imeniške službe. Pri tem je ugotovila, da družba TSmedia povsem zagotavlja zahteve zakona glede zagotavljanja teh storitev končnim uporabnikom. Hkrati pa je Agencija ugotovila, da na trgu ne obstajajo primerljive ali zadovoljive alternativne storitve, ki bi bile na voljo končnim uporabnikom, pa čeprav na trgu obstaja povpraševanje in potreba po teh storitvah. Iz Analize pa je razvidna tudi upravičena zaskrbljenost Agencije v zvezi z zagotavljanjem ukrepov za končne uporabnike invalide, v kolikor storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika in službe za dajanje informacij o naročnikih ne bi bila več umeščena med univerzalne storitve. Iz celotne Analize je tako razvidno, da se Agencija v zvezi z nadaljnjim izvajanjem storitev nagiba k predlogu A, v skladu s katerim bi se za naslednjo 5 letno obdobje ohranilo izvajanje storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe v RS v sklopu univerzalne storitve (določitev izvajalca univerzalne storitve zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe v RS).

V zvezi z nadaljnjim izvajanjem storitev zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika in univerzalne imeniške službe se tudi TSmedia zavzema za predlog A in pri tem navaja ključne razloge za takšno stališče:

- delež držav znotraj EU, v katerih se še zagotavlja univerzalni imenik, je še vedno zelo visok (nad 60%), delež univerzalne imeniške službe je sicer nekoliko nižji, vendar še vedno visok – (nad 46%)¹. Po podatkih analize vseevropskega združevanja izdajateljev (univerzalnih imenikov in univerzalne imeniške službe) – SIINDA² je delež držav Evropske unije z univerzalno storitvijo (univerzalnih imenikov in univerzalne imeniške službe) še večji in znaša 76%. (SIINDA, predstavitev EU Regulatory Market Research, na konferenci SIINDA z dne 16.5.2014 - interni dokument);
- v nekaterih državah EU je ukinitvi univerzalnih storitev botrovala predvsem že vzpostavljena konkurenčna ponudba izvajalcev podobne ponudbe univerzalnemu imeniku in univerzalni imeniki službi, dostopna v širokem obsegu;
- v Sloveniji druga ustrezna in primerljiva ponudba za zagotavljanje in dostop do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe ne obstaja. Dostopa do informacij o telefonskih naročnikih ne ponujajo niti vsi operaterji v primerljivi obliki, kot to omogoča univerzalni imenik in univerzalna imeniška služba, ustrezne in primerljive ponudbe univerzalnega imenika ne zagotavljajo niti ponudniki drugih imenikov v državi, ki praviloma objavljajo zgolj selektivne podatke in večinoma le o poslovnih uporabnikih. Ustrezne in primerljive ponudbe univerzalne imeniške službe v Sloveniji pa sploh ne ponuja nihče;
- ZEKom-1 v 137. členu predpisuje pravila in pravice vpisa in načina objave podatkov za univerzalni imenik in univerzalno imeniško službo, pri čemer določa, da imajo naročniki javno dostopnih telefonskih storitev pravico do vpisa v univerzalni imenik, s čimer opredeli pravico do vpisa po principu OPT-IN, kar posledično ključno vpliva na v univerzalne storitve vključen nabor tistih naročnikov telefonskih storitev, ki se odločijo za posredovanje in dovoljenje za vpis podatkov. Pravilo OPT-IN posledično pomeni, zmanjševanje baze podatkov telefonskih naročnikov, vpisanih v imenik in imeniško službo, pa čeprav TSmedia deluje izredno proaktivno, saj se zelo angažira za vpis novih naročnikov in za ponovni vpis tistih naročnikov, ki so že bili vpisani v imenik ali imeniško službo, pa so zaradi vrste razlogov, tudi zaradi prehoda k drugemu operaterju, posledično bili izpisani in se pri novem operaterju niso odločili za ponovni vpis in/ali jim prednosti vpisa v univerzalni imenik in univerzalno imeniško službo operater morebiti ni predstavil v vsej polnosti. Morebitna ne vključitev univerzalnega imenika in imeniške službe v minimalni nabor univerzalnih storitev bi posledično pomenila še zmanjšano možnost dostopnosti do tovrstnih podatkov;
- zaradi pravice naročnikov javno dostopnih telefonskih storitev po prenosljivosti števil med posameznimi operaterji, ustrezne in primerljive ponudbe dostopa do podatkov univerzalnega imenika in univerzalne imeniške službe tako po obsegu, kot še posebej iz stroškovnega vidika, v primeru ne ohranitve obeh storitev, v sklopu univerzalne storitve, niti ne bo moč zagotoviti, kar posledično pomeni zmanjševanje danes obstoječega nabora storitev ;
- na trgu še vedno obstaja dovolj veliko povpraševanje, ne glede na konstanten upad števila klicev na 1188, ki je primerljiv s trendom po Evropi. Zaznati pa je mogoče rast dostopa do TISa na spletu, kar iz Analize jasno izhaja. Naklada in povpraševanje po TIS na DVD v obravnavanem obdobju stagnira, naklada in povpraševanje po TIS v knjigi ravno tako;
- ohranitev obeh storitev v sklopu nabora univerzalnih storitev ter določitev izvajalca skladno z zahtevami ZEKom-1, bi edina zagotovila dostopnost, tako po nujnem obsegu, kot iz vidika cenovne dostopnosti in kakovosti. S tem bi se ohranila tudi povezanost in prepletenost obeh storitev ter ohranitev centralnega repozitorija podatkov, kot pomembne in v Sloveniji edinstvene zbirke podatkov o telefonskih naročnikih vseh operaterjev;

¹ Navedeno izhaja iz Analize, kot vir pa je citiran Cullen International, AKOS, 2014.

² SIINDA je vseevropsko združenje, nastalo v procesu združitve dveh predhodnih organizacij EIDQ (vseevropskega združenja izdajateljev univerzalne imeniške službe) in EASDP (vseevropskega združenja izdajateljev imenika in sorodnih storitev).

- samo skozi institut univerzalne storitve je v danih razmerah mogoče zagotoviti ukrepe za končne uporabnike invalide, kot so ti predvideni v okviru Uredbe o ukrepih za končne uporabnike invalide (Uradni list RS, št. 38/2014, z dne 30.5.2014).

V zvezi s predlogom A (ohranitev izvajanja storitve zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika ter univerzalne imeniške službe v RS v sklopu univerzalne storitve) pa je TSmedia ugotovila, da Agencija nekoliko spreminja obseg univerzalnih storitev oz. obveznosti v tej povezavi. Iz tega razloga se TSmedia v nadaljevanju opredeljuje tudi do tega dela.

TSmedia nasprotuje predlogu Agencije, da bi izvajalec univerzalne storitve zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika na razumno zahtevo družbe, ki bi želela zagotavljati univerzalno imeniško službo, bodisi posredoval bodisi na kakršenkoli drugačen način omogočal, v elektronski ali kakršnikoli drugi obliki, dostop do vsakokrat ažuriranega centralnega repozitorija podatkov (CRP baza naročnikov), ki bi vseboval najmanj zakonsko predpisane podatke, saj Agencija za naložitev takšne obveznosti nima ustrezne zakonske podlage. Četrty odstavek 137. člena ZEKom-1 jasno pravi, da »Operaterji in preprodajalci njihovih storitev, ki dodeljujejo telefonske številke naročnikom, morajo izpolniti vse razumne zahteve za zagotavljanje javno dostopnih imeniških storitev in imenikov, vključno z univerzalno imeniško službo in univerzalnim imenikom, in morajo dati ponudnikom imeniških storitev oziroma imenikov na voljo ustrezne informacije v dogovorjeni obliki in pod pravičnimi, objektivnimi, stroškovno naravnanimi in nediskriminacijskimi pogoji.« Iz navedenega je povsem razvidno, da le posamezni operater, ki dodeljuje telefonske številke svojim naročnikom, lahko razpolaga z informacijami teh naročnikov in določa pogoje pod katerimi bo te informacije oz. podatke posredoval družbi, ki bi želela zagotavljati imeniško službo oz. izdajati imenik. Nikakor pa takšne pravice nima izvajalec univerzalne storitve, da bi prosto razpolagal s podatki naročnikov drugega operaterja, prav tako pa tudi ZEKom-1 ne predvideva možnosti naložitve takšne obveznosti s strani Agencije.

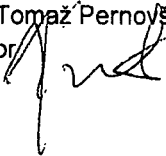
Agencija v zvezi z načinom zagotavljanja in dostopa do univerzalnega imenika v okviru predloga A nadalje meni, da ni potrebe po uvrstitvi izdaje univerzalnega imenika na DVD-ju med nujne obveznosti znotraj univerzalne storitve, saj je ustrezen dostop lahko omogočen preko tiskane izdaje univerzalnega imenika in univerzalnega imenika, dostopnega na spletu. TSmedia se glede na pretekle izkušnje ne more strinjati z navedenim stališčem in meni, da še vedno obstoji potreba po uvrstitvi izdaje imenika v t.i. off line (trenutno DVD) obliki med nujne obveznosti znotraj imeniške službe. Neuvrstitev tovrstne elektronske off-line oblike imenika (ne nujno v DVD obliki nosilca, sploh glede na hiter tehnološki razvoj) med nujne obveznosti znotraj imeniške službe bi lahko v primeru, da bi izbrani izvajalec univerzalne storitve bodisi takšno obliko prenehal izvajati bodisi bi jo začel ponujati v močno drugačnem obsegu in pod pogoji, ki ne bi več ustrezali obstoječim zahtevam in standardom aktualne univerzalne storitve, bi pomenila okrnitev zagotavljanja storitve. Škodo bi utrpeli končni uporabniki, ki bi bili prikrajšani za ustrezne storitve, ki jih danes, v t.i. minimalnem obsegu pozna univerzalna storitev in so trenutno na voljo in dostopne. To velja predvsem za manjše, večje in zelo velike poslovne uporabnike, pa tudi vse ostale zasebne uporabnike, ki do podatkov iz univerzalnega imenika dostopajo na način, da želijo sicer uporabljati/uporabljajo elektronsko različico/obliko imenika, obenem pa ne želijo, da posamezni uporabniki pri pravni osebi dostopajo do spleta, oz. dostopa do spleta posamezni poslovni ali zasebni uporabnik celo nima, ga ne zna, more ali ne želi uporabljati. Brezplačno dostopni spletni imenik (pogoj je dostop do spleta), brezplačno distribuirana knjižna oblika imenika in plačljiv klicni dostop, kot nov minimalni nabor univerzalnih storitev, ki ga predlaga Agencija, ne zagotavlja ustrezne količinske, tehnično-vsebinske in polne geografske pokritosti in dostopnosti univerzalnih storitev, predvsem pa v primeru opustitve izdaje univerzalnega imenika na elektronske off-line oblike imenika, to predstavlja zmanjšanje današnje/trenutne raznovrstnosti ponudbe. Nadalje TSmedia predlaga, da se ob vključitvi posebne, t.i. off-line oblike medija imenika v minimalni nabor univerzalnih storitev, off-line obliko ne omeji na obstoječo vrsto nosilca (prej CD, trenutno DVD), saj je mogoče v naslednjem obdobju trajanja zagotavljanja univerzalnih storitev, t.j. v obdobju 5 let, pričakovati še hitrejši tehnološki napredek in morebitno zastarelost danes najbolj razširjenih nosilcev podatkov.

Na koncu se želi TSmedia še opredeliti do navedb, da mora bodoči izvajalec univerzalne storitve izpolnjevati vse zahteve, kot jih predpisuje ZEKom-1 ter vsakokrat veljavna Uredba o ukrepih za končne uporabnike invalide in vsakokrat veljavni Splošni akt o kakovosti univerzalne storitve.

Ponudnik, ki bo v okviru javnega razpisa za določitev izvajalca univerzalne storitve sodeloval in oddal ustrezno ponudbo, mora v času objave javnega razpisa poznati vse pogoje, pod katerimi bo morebiti v naslednjem 5 letnem obdobju izbran za izvajalca univerzalne storitve in bo temu primerno moral zagotavljati univerzalno storitev. Vsak ponudnik bo svojo ponudbo pripravil na osnovi nekega poslovnega modela oz. načrta, pri čemer mu morajo biti poznani vsi pogoji zagotavljanja univerzalne storitve. Nedopustno je torej naknadno spreminjanje pogojev (zlasti zaostrovanje oz. povečanje obveznosti) zagotavljanja univerzalne storitve skozi naknadne spremembe podzakonskih aktov v času 5 letnega obdobja, za katerega je izbran izvajalec univerzalne storitve.

S spoštovanjem!

mag. Tomaž Pernovšek
direktor

TSmedia,
d.o.o.

